

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0025-230
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
ID ОП у ЄДЕБО	36731
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Логопедія і реабілітологія, другий (магістерський) рівень вищої освіти, 01 Освіта/Педагогіка, 016 Спеціальна освіта
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/zvit_samootsinka/samoots_spetsosvita.pdf

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Найда Руслана Григорівна
Члени експертної групи	Алексєєнко-Лемовська Людмила Владиславівна Панченко Оксана Олександрівна
Залучений представник роботодавців	Не залучався
Спостерігачі	Не залучались
Дати виїзду до ЗВО	10.12.2019- 12.12.2019
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .
Дата надходження звіту до Національного агентства	М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у кондесованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітня програма “Логопедія і реабілітологія” спрямована на забезпечення фундаментальної теоретичної і практичної підготовки висококваліфікованих фахівців (8 рівня НРК) за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, здатних розв'язувати проблеми сучасної логопедії та реабілітології; були знайомі з сучасними науковими досягненнями в зазначеній освітній галузі; вміли працювати із програмно-апаратним корекційним обладнанням; спроможні до надання навчально-реабілітаційної допомоги особам з ООП.

Ознайомившись зі звітом про самооцінювання ОП та відповідно до результатів акредитаційної виїзної експертизи, врахувавши низку законодавчих документів та поважаючи автономію університету, члени експертної групи встановили рівень відповідності “В” по кожному критерію, що говорить про наявність незначних недоліків, які потребують невеликої кількості часу для виправлення та суттєво не впливають на успішну реалізацію освітньої програми. ЗВО на рекомендації надані експертами щодо усунення недоліків відреагував демократично.

Найбільш проблемним, на думку експертів, виявилось оцінювання критеріїв/підкритеріїв пов'язаних із залученням стейкхолдерів до оновлення та перегляду ОП, оскільки зі слів студентів та присутніх на зустрічі роботодавців факт їх залучення підтверджується частково. Так, стейкхолдери говорять про співпрацю та участь в організації освітнього процесу, проте на прохання експертів надати останні внесені пропозиції до вдосконалення ОП, відповіді дають узагальнено. Експертам для перегляду, були надані відгуки роботодавців на педагогічну діяльність здобувачів освіти, програми участі стейкхолдерів в семінарах, круглих столах, конференціях, натомість їх залучення до перегляду ОП документально не підтверджено.

За результатами акредитаційної виїзної експертизи, члени експертної групи рекомендують до акредитації освітню програму “Логопедія і реабілітологія”, адже зважаючи на виявлені недоліки, освітній процес може повноцінно функціонувати.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

В цілому діяльність ХНПУ ім. Г. С. Сковороди відбувається прозоро і загальнодоступно, цілі освітньої програми узгоджуються з місією та стратегією університету. Відкритість закладу для учасників освітнього процесу забезпечується завдяки розміщенню у вільному доступі правил прийому до вишу, графіку навчального процесу, силабусів навчальних дисциплін, інформації щодо студентських організацій та загальних нормативно-правових документів університету.

Звертає на себе увагу професійне зростання викладачів, яке відбувається систематично, в тому числі через написання наукових статей та міжнародні стажування/підвищення кваліфікації, участь НПП в семінарах, тренінгах, круглих столах, конференціях тощо. Професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, дозволяє повною мірою забезпечувати досягнення визначених цілей.

Університет на інституційному рівні дбає про забезпечення академічної доброчесності (наявне діюче положення про академічну доброчесність в ХНПУ імені Г.С.Сковороди) та є можливість безкоштовно перевірити наукову роботу на унікальність.

Сильною стороною ОП є: можливість студентів обрати блоки дисциплін вільного вибору; наявність вільного вибору магістрами тематики наукового дослідження; вчасне ознайомлення здобувачів з критеріями оцінювання результатів академічної успішності та вільний доступ до силабусів навчальних дисциплін; участь студентів в науковому гуртку; залучення студентів до волонтерської діяльності; залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять; НПП тісно співпрацюють з роботодавцями під час проходження практики та створюють всі умови для можливості працевлаштування здобувачів; налагоджена система освітньої, організаційної, інформаційної підтримки здобувачів вищої освіти через доступ до сайту-університету та створення груп в соціальній мережі Facebook й Telegram.

Матеріально-технічна база відповідає Ліцензійним умов та представлена навчальними корпусами, спорткомплексом, гуртожитками, їдальнями. Аудиторії оснащені обладнанням та навчально-методичними матеріалами, в тому числі мультимедійними дошками, проекторами, засобами навчання відповідно до спеціалізації (масажними столами, балансирами, “дощиком”, килимками для занять, ігровими засобами розвитку мовлення). Сучасно оснащені і комп'ютерні аудиторії, де окрім комп'ютерної техніки студенти мають доступ до друку на 3Д принтері, здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами (слабозорі) забезпечуються клавіатурою зі шрифтом Брайля.

Для реалізації освітнього процесу а спеціальністю 016 Спеціальна освіта ХНПУ ім. Г. С. Сковороди створює всі умови задля задоволення освітніх потреб на безоплатній основі, зокрема: студенти й НПП мають доступ до всіх ресурсів бібліотеки, мають можливість безкоштовно перевірити роботу на унікальність, мають доступ до інформації про бази проходження практики.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Недостатня залученість здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців до процедури розроблення та вдосконалення ОП, що підтверджується результатами зустрічі зі стейкхолдерами та відсутністю відповідних пропозицій, що мали б бути затвердженими документально. Окрім цього, студенти лише частково обізнані про можливість вносити пропозицій щодо вдосконалення ОП.

Індивідуальна освітня траєкторія будується з урахуванням вибору здобувачем ВО навчальних дисциплін та оформлення індивідуального графіку навчання (для іноземних студентів), проте під час зустрічі із здобувачами освіти з'ясовано, що на спеціальності відсутні компенсційні курси та факультативи.

Враховуючи кваліфікаційні вимоги щодо підготовки другого (магістерського) рівня, варто переглянути форму атестації здобувачів ВО, зокрема захист-презентації результатів наукового дослідження другого (магістерського) рівня. Особливу увагу варто приділити розширенню тематики наукових досліджень, адже, окрім тем з логопедії мають включатися теми пов'язані з реабілітологією та вищою школою й удосконалити вимоги щодо написання та оформлення наукових досліджень здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта.

Виникає необхідність удосконалення системи перевірки студентських наукових робіт на унікальність, а саме проведення заходів щодо обізнаності НПП та студентства з встановленою межею рівня унікальності роботи, адже під час зустрічей всі представники вказували різний % унікальності, що говорить про дезінформованість.

В контексті студентоцентрованого підходу негативним, на думку експертів, виступає незнання здобувачів про можливість впливу на вибір методів, форм навчання і викладання (зі слів студентів: *“нас і так все влаштовує”*). Спостерігається необізнаність студентів щодо механізму врегулювання конфліктних ситуацій. Окрім цього, здобувачі освіти не ознайомлені з процедурою оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження. Під час зустрічі, студенти повідомили про відсутність подібних випадків, проте, це не спростовує незнання процедури врегулювання конфліктів та оскарження результатів навчання студентами.

Здобувачі, які вступають на освітню програму “Логопедія і реабілітологія” не мають можливості ознайомитись у відкритому доступі з програмами вступних випробувань. Варто звернути увагу й на відсутність зазначеної вище освітньої програми в переліку конкурсних пропозицій для вступників. Сайт університету (зокрема сторінки кафедр) варто переглянути щодо змісту наповненості та його структурованості.

Спостерігається недостатня залученість експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять.

Рекомендації:

1. Активізувати роботу із залучення стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти та роботодавців) до співпраці з питань розробки та перегляду освітньої програми. Налагодити систему інформування стейкхолдерів про особливості реалізації освітньої програми “Логопедія та реабілітологія”.
2. Розширити перелік інструментів формування індивідуальної освітньої траєкторії (компенсаційні курси, факультативи).
3. Удосконалити механізм внесення пропозицій щодо форм та методів навчання здобувачами вищої освіти.
4. Розширити тематику наукових досліджень, зокрема включати теми реабілітології та педагогіки вищої школи й удосконалити вимоги щодо написання та оформлення наукових досліджень здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта
5. Систематично ознайомлювати здобувачів з процедурою оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження.
6. Удосконалити систему перевірки студентських робіт на унікальність, а саме ознайомити здобувачів освіти зі шкалою ступеня унікальності роботи.
7. Активізувати процедуру залучення експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять.

8. Провести зі студентами просвітницькі заходи для ознайомлення з механізмом врегулювання конфліктних ситуацій.
9. Налагодити систему інформування стейкхолдерів про особливості реалізації освітньої програми “Логопедія та реабілітологія”.
10. Завершити роботу над розробкою та перекладом веб-сайту університету.
11. Кафедрам, які забезпечують освітній процес для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта переглянути наповненість сайту та його структурованість.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Місією університету є інтеграція в європейський простір вищої освіти за умови збереження й розвитку досягнень і прогресивних традицій вітчизняної освіти. Основною метою діяльності Університету є забезпечення умов, необхідних для здобуття особами вищої освіти і проведення наукових досліджень.
<https://hnpu.edu.ua/nomatyvna-dokumentaciya-universytetu>.

Метою даної освітньої програми є створення цілісної системи підготовки висококваліфікованих вчителів-логопедів, вчителів-реабілітологів, викладачів закладів вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, фахівців, здатних розв'язувати найактуальніші проблеми сучасної логопедії та реабілітології, проводити наукові дослідження, що вимагають глибоких фундаментальних знань, творчого мислення, фахових компетенцій у роботі з сучасним програмно-апаратним корекційним обладнанням. Реалізація освітньої програми забезпечує підготовку конкурентоспроможного фахівця на ринку праці. Особливої уваги заслуговує той факт, що ОП передбачає підготовку майбутніх фахівців до роботи з особами з особливими освітніми потребами шляхом здійснення лого-дидактичної, навчально-реабілітаційної допомоги.
http://smc.hnpu.edu.ua/files/Profili_OP/OP_Spec_osv_016_Mag.pdf.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами зустрічей зі стейкхолдерами (студенти та роботодавці) було з'ясовано, що їх позиції та потреби відображені у цілях освітньої програми.

Зустріч з стейкхолдерами підтвердила попит на ринку праці висококваліфікованих спеціалістів, а саме: вчителів-логопедів, вчителів-реабілітологів. Проте, члени експертної групи відмітили, що стейкхолдери не були в повній мірі залучені до формулювання цілей та цільового наповнення даної освітньої програми. Оскільки акредитація первинна, а, отже, й наразі випускників за цією освітньою програмою немає, проте майбутні випускники (студенти другого року навчання) готові долучитися до її оновлення, що було встановлено при безпосередній зустрічі з ними.

Під час розробки представленої освітньої програми були враховані відгуки на педагогічну діяльність здобувачів вищої освіти (про що свідчать надані документи), проте не були представлені затверджені належним чином рецензії до освітньої програми.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, що з'ясовано на підставі зустрічі з роботодавцями та під час зустрічі з керівником відділу профорієнтації та роботи з випускниками, вивчення наданих нормативних документів «Про попередній персональний розподіл молодих спеціалістів, які навчалися в ХНПУ імені Г.С. Сковороди».

Не було надано доказів врахування галузевого та регіонального контексту, оскільки експертній групі не продемонстровані результати соціологічного опитування щодо запитів на вчителів-дефектологів, реабілітологів та логопедів послуги в Харківському регіоні (які згадувалися в самоаналізі). Вся інформація була зі слів роботодавців.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, що з'ясовано на підставі співбесід з гарантом ОП, науково-педагогічними працівниками, які безпосередньо відповідають за зміст ОП. За словами проректора з наукової роботи Ю. Д. Бойчука, досвід розвитку спеціальності запозичується у аналогічних вітчизняних ЗВО. Так, було враховано досвід підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 016 “Спеціальна освіта” та освітню програму “Логопедія” НПУ імені М.П. Драгоманова, освітню програму “Олігофренопедагогіка. Логопедія” у Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, освітню програму “Спеціальна освіта” ДВНЗ “Донбаський державний педагогічний університет”, освітню програму “Логопедія. Спеціальна психологія” Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, освітню програму “Speech-Language Pathologists (SLPs)” of “School of Rehabilitation Sciences”, що зазначено в самозвіті.

Університет має діючі договори та угоди про міжнародне співробітництво з університетами: Білоруський державний університет (Білорусь), Газіантепський університет (Туреччина), Державний університет Батумі Шота Руставелі (Грузія), Компанія «Сеансорганізаційн» (Туреччина), Краківська академія ім. Анджея Фріча Моджевського (Польща), Мозирський державний педагогічний університет ім. І.П. Шамякіна (Білорусь), Поморська академія (Польща, м. Слупськ), Приватний вищий навчальний заклад з охорони навколишнього середовища (Польща, м. Родом), Професійна Академія Мистецтв провінції Чжецзян (Китай), Університет в Жешуві (Польща), Університет Далхаузі Галіфакс (Канада), Університет економіки в Бидгощі (Польща), Університет економіки в Бидгощі (Польща), Університет Киркларелі (Туреччина), Університет Миколи Ромеріса (Литва), Університет Мугла Ситки Кошман (Туреччина), Ханшанський педагогічний університет (Китай), Хейлунцзянський педагогічний університет (Китай) <http://hnpu.edu.ua/uk/mizhnarodni-partnery-hnpu-imeni-gs-skovorody>. Договори укладено на університетському рівні, а не кафедри зокрема, тому продемонструвати їх під час експертизи не вдалося.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Наразі для освітньої програми “Логопедія і реабілітологія” галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 016 Спеціальна освіта другого (магістерського) рівня немає затвердженого стандарту вищої освіти, тому програмні результати навчання зорієнтовано на дескриптори Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня.

Експертна група відмічає відповідність освітньої програми вимогам національної рамки кваліфікацій - 8 рівень <https://mon.gov.ua > osvita > rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacii>, але в звіті про самооцінювання освітньої програми вказується 7 кваліфікаційний рівень (стор. 8-9 звіту про самооцінювання).

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Спостерігається послідовна реалізація місії та стратегії ЗВО до освітньої програми “Логопедія і реабілітологія”.

Цілі ОП та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці.

Програмні результати навчання ОП відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, зокрема восьмому рівню (другий (магістерський)).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Позиція стейкхолдерів щодо розробки ОП не є активною, співпраця з даного питання потребує удосконалення.

Статистичні дані щодо врахування регіонального та галузевого контексту не оприлюднено.

Рекомендації:

1. Активізувати роботу із залучення стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти та роботодавців) до співпраці з питань розробки та перегляду освітньої програми. Налагодити систему інформування стейкхолдерів про особливості реалізації освітньої програми “Логопедія та реабілітологія”.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони й позитивні практики, експертна група дійшла висновку, що ОП “Логопедія і реабілітологія” галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта загалом відповідають в контексті Критерію 1 **рівню В**. Недоліки є несуттєвими. Інформація потребує уточнень.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг ОП становить 90 кредитів ECTS, що відповідає обсягу дисципліни в кредитах ЄКТС та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять відповідно до ст. 50 Закону України «Про вищу освіту»
Денна форма навчання за спеціальністю 016 Спеціальна освіта -14 кредитів на загальну підготовку; 25,5 - цикл професійної підготовки; 22 - дисципліни вільного вибору студента; 22, 5 - практичної підготовки; 6 - атестація.
Заочна форма навчання - 13 кредитів на загальну підготовку; 34 - цикл професійної підготовки; 22 - дисципліни вільного вибору студента; 15 - практичної підготовки; 6 - атестація.
З огляду на вказану інформацію, експерти групи констатують факт відповідності обсягу освітньої програми щодо навчального навантаження.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП структурована за семестрами/ роками, поділ аудиторних годин на першому році навчання відносно врівноважена (1 семестр-210/56 год., 2 семестр-185/72 год., 3 семестр - 0/60 - денна/заочна форма навчання);
Під час аналізу було з'ясовано, що на 1 курсі денної форми навчання повністю закінчується теоретична підготовка в кількості 33,5; другий курс спрямований на практичну підготовку та атестацію. Здобувачі заочної форми навчання отримують теоретичну підготовку впродовж трьох семестрів.
В ході зустрічі з освітнім гарантом було з'ясовано про доцільність даного розподілу в зв'язку із збільшенням часу на підготовку до атестації здобувачів вищої освіти у 3 семестрі.
До переліку дисциплін загальної підготовки входить навчальна дисципліна - Педагогіка.
Під час зустрічі з ОГ було з'ясовано, що зміст дисципліни Педагогіка містить положення Педагогіки вищої школи та розділ кібербезпека.
Проаналізувавши матрицю відповідності програмних компетентностей виявили, кожен освітній компонент дійсно залучається до досягнення програмного РН.
Програмні результати навчання корелюються із загальними компетентностями через вивчення дисциплін гуманітарного циклу (іноземна мова - 90 год., філософія освіти - 90 год.
У зв'язку з певними зауваженнями щодо оформлення ОП, експертна група пропонує створити методичні рекомендації з розроблення освітніх програм, керуючись нормативними документами (Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої

освіти затверджено Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 № 1648)[file:///C:/Users/krpsr/Desktop/%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%A5%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D0%B2/rekomendatsii-1648%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/krpsr/Desktop/%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%A5%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D0%B2/rekomendatsii-1648%20(1).pdf)

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Нормативні освітні компоненти ОП відповідають предметній області визначеної спеціальності 016 Спеціальна освіта.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Індивідуальна освітня траєкторія передбачає індивідуальний вибір кожного здобувача вищої освіти в системі вибіркових дисциплін (представлена модель вибору за блоками), наявність індивідуальних планів студентів-магістрантів денної та заочної форми навчання. Обсяг кредитів ЄКТС виділених на дисципліни за вибором становить 22 кредити - 24,4%

Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм дає можливість укладати перелік вибіркових дисциплін з точки зору здобувача вищої освіти.

Аналізуючи систему вибіркових дисциплін експертна група з'ясувала, що процедура відбору дисциплін організовується згідно Положення про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/23_Polozhennya_vilnyy_vybir_nova_redaktsiya.pdf на сайті Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. Дане Положення чітко прописує процедуру реалізації права вільного вибору навчальної дисципліни здобувача вищої освіти, вказуючи, що для освітнього рівня “магістр” вивчення вибіркових дисциплін починається з першого навчального року (першого семестру). Згідно п.1.12 Положення вибір може зробити лише за блоками, а наступний рік - вибір окремих дисциплін з переліку. Здобувач має можливість обирати дисципліни з інших ОП.

Механізм обрання дисципліни є гнучким, інформативним.

Слід звернути увагу про внесені змін на 2019-2020н.р. у кількості кредитів на вивчення вибіркових дисциплін на сайті у порівнянні з ОП. Зокрема, Корекційна андрогогіка 6- в ОП- 5 кредитів; Комплексна реабілітація дітей з порушеннями психофізичного розвитку 6- в ОП - 5 кредитів.

Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта було виявлено достатній рівень поінформованості щодо процедури вибору дисциплін вільного вибору.

Аналіз індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти підтвердив вибір та вивчення вибіркових дисциплін згідно діючого Положення. У відкритому доступі на сайті Центру подано зразки необхідних документів для процедури оформлення переліку вивчення вибіркових дисциплін.

Щодо інших інструментів формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача-магістра, то кафедрами, що забезпечують дану спеціальність лише розробляються курси (дана інформація з'ясована під час зустрічі з науково-педагогічними працівниками).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Практична підготовка складається з 3 видів практик, зокрема: (Логопедична практика в загальноосвітніх та спеціальних закладах; Науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти; Науково-дослідна практика) та ґрунтується на Положенні про проведення практик студентів ХНПУ ім. Г. Сковороди

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Vidd_praktik/Pol_pro_prov_prakt_17_18.pdf).

На запитання стосовно розбіжності кількості кредитів практики в ОП та навчальній програмі, а також розбіжності щодо навчального року проходження практик в ОП та Положенні, керівник відділу практики Кабанська Г.А вказала, що формується проект оновлення Положення про практику університету, де зміниться кількість кредитів практичної підготовки за спеціальністю “016 Спеціальна освіта”.

За обсягом практична підготовка включає 22,5 кредити.

Керівником відділу практики розповіла про співпрацю з базовими установами з метою удосконалення змісту практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

При аналізі робочих навчальних програм та дисциплін вказаних в самоаналізі, було підтверджено формування soft skills та в ході зустрічі з науково-педагогічними працівниками кафедр було обговорено створення “контекст практики”, що імітує умови з якими зіштовхуються фахівці під час професійної діяльності та використання методу “семінар-діалог”. Все вищезазначене дозволяє реалізувати визначені в ОП компетентності (ЗК-2, ЗК-3, ЗК-8, ЗК-9, ПК-9, ПК-10, ПК-15, ПК - 16).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт спеціальності 016 “Спеціальна освіта” відсутній, тому в процесі формування змісту ОП розробники орієнтувалися на Національну рамку кваліфікацій.

Заявлені посилання на документи у самозвіті (стор. 13) щодо відповідного професійного стандарту змісту освітньої програми враховує вимоги Професійного стандарту України – Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (Випуск 80 – соціальні послуги, затвердженого Наказом Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 №518) <https://ips.ligazakon.net/document/view/FN034167> з урахуванням назв посад та кваліфікаційних характеристик, які відповідають положенням Національного

класифікатора України ДК 003 «Класифікатор професій» (вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда, вчителя-реабілітолога)
<https://buhalter911.com/spravochniki/klassifikatory/statisticheskie-klassifikatory/klasifikator-profesiy-kp-950586.html>.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів ВО акредитованої спеціальності визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни. Інформація у звіті про самооцінювання (с. 14) містить чіткий аналіз розподілу годин, що відповідає ОП.

Про обсяг самостійної роботи, який необхідний здобувачу ВО для належного опанування дисципліни здійснюється опитування фокус-групи. Цю інформацію було підтверджено представниками студентського самоврядування природничого факультету.

Однак, при аналізі навчального плану та структурно-логічної схеми ОП вважаємо доцільним збільшення кількості кредитів на науково-дослідну роботу здобувачів ВО, шляхом перерозподілу кредитів між теоретичною, теоретико-практичною та науково-дослідною підготовкою.

Варто відмітити й той факт, що написання здобувачами наукових доповідей відбувається протягом всього терміну навчання (зокрема це підтверджується тим, що теми наукових доповідей затверджуються на початку першого року навчання), але години на їх написання враховані лише в 3 семестрі (вони включені до атестації на здобуття освітнього ступеня).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка за дуальною формою освіти відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Достатня кількість кредитів виокремлюється на практичну підготовку.

Зміст ОП відповідає предметній області заявленої спеціальності.

Вибіркова складова ОП здійснюється шляхом вибору за блоками.

Освітні компоненти ОП спрямовані на забезпечення набуття здобувачами освіти soft skills.

Індивідуальні навчальні плани, вільний вибір дисциплін, тематики наукових досліджень підтверджує наявність у ЗВО індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів-магістрів спеціальності “016 Спеціальна освіта”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Під час зустрічі із членами студентського самоврядування було з'ясовано, що здобувачі ВО не є активними учасниками у розробці ОП, останні пропозиції, що вносилися до ОП не названо.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача активно впроваджується лише шляхом вибору навчальних дисциплін.

Співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за даною ОП (науково-дослідна робота менш ніж 30%) потребує удосконалення.

Рекомендації:

1) Розширити перелік інструментів формування індивідуальної освітньої траєкторії (компенсаційні курси, факультативи).

2) Переглянути вимоги щодо форми атестації здобувачів ВО: захист-презентації результатів наукового дослідження магістрантів, враховуючи кваліфікаційні вимоги щодо підготовки даного рівня вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони й позитивні практики, експертна група дійшла висновку, що ОП “Логопедія і реабілітологія” галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта загалом відповідають в контексті Критерію 2 **рівню В**. Недоліки є несуттєвими. Інформація потребує уточнень.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому до ХНПУ ім. Г. С. Сковороди є чіткими та зрозумілими (<http://hnpu.edu.ua/uk/pravylya-pryyomu-zi-zminamy-do-hnpu-imeni-gsskovorody-u-2019-roci>) й розроблені у повній відповідності до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2019 році, затверджених наказом МОН України від 11.10.2018 р. №1096 та наказу МОН України від 31.05.2019 р. №760
Правила розкривають механізм визнання результатів навчання інших ЗВО та регламентують питання визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті
Під час перехресного вступу вводиться додаткове вступне випробування.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У Правилах прийому на 2019 р на спеціальність 016 Спеціальна освіта чітко прописано перелік вступних іспитів за фахом (логопедія з корекційними методиками), іспит з іноземної мови та додаткове вступне випробування - спеціальна педагогіка та психологія. За умови перехресного вступу вступником складається додатковий іспит. Розроблена та затверджена Програма та критерії оцінювання додаткового вступного випробування (від 25 березня 2019 року) та Програма та критерії оцінювання фахового вступного випробування (від 25 березня 2019 року).
Під час ознайомлення експертів з документацією, програми вступних випробувань були представлені гарантом ОП, проте в електронному доступі (<http://hnpu.edu.ua/uk/magistr2019>) програми вступних випробувань із акредитованої ОП відсутні (розміщено лише програму ОП http://smc.hnpu.edu.ua/files/Profili_OP/OP_Spec_osv_016_Mag.pdf). Варто вказати й те, що на сайті університету в рубриці “Приймальна комісія” експерти групи не побачили інформацію щодо 016 Спеціальна освіта “Логопедія і реабілітологія”. Натомість, в правилах прийому ([http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylyaHNPU%202019/Pravylya_27-06/Pravylya%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5\(combinepdf\)%20site.pdf](http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylyaHNPU%202019/Pravylya_27-06/Pravylya%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5(combinepdf)%20site.pdf)), додатках до наказу про зарахування (<http://hnpu.edu.ua/uk/nakazy-pro-zarahuvannya-u-2019-roci-magistr>), розкладі вступних випробувань (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Rozklad-2019/rozklad_Magistr_HNPU-2019%2B.doc) прописується: Природничий факультет, 016 “Спеціальна освіта”, ОП “Логопедія”, а не “Логопедія і реабілітологія”. Даний факт був помічений експертами після завершення виїзної експертизи.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є

доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО здійснюється на основі Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г. С. Сковороди http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_ospvintiy_protsees_HNPU_2016.pdf (пункт 11.3.10, 11.3.11, 11.4). Механізм визнання є чітко прописаний у Положенні та зрозумілим і доступним. Окрім цього, правила мобільності студентів розкриваються в Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність для учасників освітнього процесу (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf). Під час зустрічі з освітнім гарантом було з'ясовано, що практика застосування даного механізму під час реалізації ОП була. Так, на даний час за ОП "Логопедія і реабілітологія" навчаються двоє студентів із Ізраїлю та Азербайджану у яких було визнано результати попередніх освітніх рівнів, згідно Правил прийому та організації освітнього процесу ([http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5\(combinepdf\)%20site.pdf](http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5(combinepdf)%20site.pdf)).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Під час експертизи було встановлено, що результати проходження стажування, професійних курсів, тренінгів, як види неформальної освіти враховуються під час складання рейтингу здобувача ВО, у курсі вивчення навчальної дисципліни (оцінюванні).

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Механізм визнання результатів навчання студентів в інших ЗВО та неформальній освіті є зрозумілим і прозорим.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Слабкими сторонами експерти вважають мало інформативність на веб-сайтах кафедр спеціальна педагогіки та здоров'я людини, реабілітологія, спеціальна психологія й веб-сайті природничого факультету щодо питання Правил прийому за акредитованою спеціальністю. у зв'язку з цим, експерти **рекомендують**:

- посилити інформативну сторону вступної кампанії за спеціальністю 016 Спеціальна освіта на веб-сайтах університету та структурних його підрозділах.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Зважаючи на аналіз сильних та слабких сторін з питання доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання, експертна група дійшла висновку, що ОП “Логопедія і реабілітологія” галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта загалом відповідають в контексті Критерію 3 рівню В. Недоліки носять технічний характер, які можуть бути швидко усуненні.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертною групою було встановлено, що для формування фахових компетентностей викладачі використовують як усні, так і письмові форми навчальної роботи. За результатами зустрічей із стейкхолдерами (студенти денної та заочної форми навчання) відмічено, що здобувача вищої освіти в ЗВО розглядають як суб'єкта із власними унікальними інтересами, потребами та досвідом, який спроможний бути автономним і відповідальним учасником освітнього процесу.

Так, члени студентського самоврядування при зустрічі з експертами, підтвердила про залучення їх до обговорення форм та методів навчання (на зустрічі були присутні студенти природничого факультету, магістрантка зі спеціальності 016 Спеціальна освіта зі слів присутніх студентів відсутня через участь в науково-практичному семінарі організованому кафедрою спеціальної педагогіки та кафедрою здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології). Зі слів представників студентського самоврядування останні пропозиції були внесені в березні 2019 року щодо розширення баз практики та форм викладання за межами аудиторій.

При цьому треба зазначити, що не всі студенти обізнані з можливостями внесення пропозицій щодо форм та методів навчання і викладання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабусу або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Під час зустрічей з учасниками освітнього процесу було з'ясовано, що усім здобувачам вищої освіти відповідної освітньої програми своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, зокрема робочих програм з конкретних дисциплін.

Методичні рекомендації щодо складання силабусу навчальних дисциплін ХНПУ імені Г.С.Сковороди розміщено на сайті, визначають характеристики структурних компонентів силабусу, порядок розробки, обговорення й затвердження силабусів із метою надання допомоги в організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, зокрема, другого (магістерського) рівня вищої освіти в умовах реалізації технології компетентнісного навчання http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/metod_silabus.pdf.

Силабуси кафедри спеціальної педагогіки розміщені на сайті кафедри <http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-zdorovya-lyudini-ta-korekciynoyi-osviti#>.

Навчальні матеріали надсилаються здобувачам вищої освіти денної і заочної форми навчання електронною поштою, поширюються соціальними мережами.

Силабуси кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології на веб-сайті, за словами освітнього гаранта, перебувають у стадії розробки.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час реалізації освітньої програми заклад вищої освіти, в цілому, забезпечує поєднання навчання та досліджень відповідно до заявленого рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Так, досягненню основної мети сприяють залучення здобувачів вищої освіти до реалізації наукових тем кафедри спеціальної педагогіки: «Підготовка вчителя до використання корекційної-розвиткових технологій в освітній діяльності» та кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології «Підготовка вчителя до використання здоров'язбережувальних і реабілітаційних технологій в освітній діяльності». На базі таких установ, як: благодійний фонд «Інститут раннього втручання», медичний центр комплексної реабілітації для дітей «Новое дыхание» здобувачі вищої освіти під час науково-дослідної практики виконують індивідуально-дослідні завдання, результати яких доповідають під час нарад, семінарів та міжнародних конференцій молодих науковців («Педагогіка здоров'я», «Молодь і поступ біології»). У ході зустрічі здобувачі вищої освіти розповіли, що активно приймають участь в засіданнях наукового гуртка «Спеціальна дидактична майстерня: Новітні технології в роботі з дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами», а також «Валеоклубу».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Оновлення змісту освіти відбувається відповідно до результатів моніторингу якості освіти ЗВО, результатів студентського анкетування (<http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>), досвіду НПП з проходження стажування (в тому числі й закордонного), участі НПП в засіданнях круглого столу, тренінгах, конференціях тощо.

Для підтвердження участі НПП в наукових заходах та проходженні стажування, експертам були надані програми науково-практичних семінарів, конференцій та сертифікати стажування. Окрім документального підтвердження, експерти ознайомилися із вмістом соціальної групи Facebook, де публікуються новини кафедральних заходів (<https://www.facebook.com/Technology.Center.UA/photos/a.2198393123784250/2298764783747083/?type=3&theater&ifg=1>). Таким чином, відповідно до ознайомлених матеріалів, експерти підтверджують факти щодо проходження НПП стажування та підвищення кваліфікації, участі в наукових заходах, що вказані ЗВО в самоаналізі.

Зі слів гаранта програми та відповідно до протоколу засідання кафедри соціальної, інклюзивної і здоров'язбережувальної освіти №1 від 28.08.2019 оновлення та затвердження робочих програм відбувається кожного року. В контексті їх змістового наповнення варто зазначити, що майже у всіх програмах результати навчання прописуються у вигляді: знання, уміння та навички, натомість основний акцент має покладатися на формування компетентностей.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО координується Центром міжнародного співробітництва і міжнародної освіти (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/intercoop>) та реалізується відповідно до Положення про прийом на навчання до ХНПУ імені Г.С. Сковороди іноземців й осіб без громадянства (<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylyHNPU%202019/PriyomInozemciv2019.pdf>) та Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_ospvintiy_protzes_HNPU_2016.pdf) відповідно до яких здійснюється організація освітнього процесу здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня з інших держав. Під час виїзної експертизи, було підтверджено факт, що на ОП «Логопедія і реабілітологія» навчаються двоє здобувачів вищої освіти з Ізраїлю та Азербайджанської Республіки. Для навчання іноземців створено необхідні умови зокрема, є можливість навчання на російській мові, частково перекладений веб-сайт університету, а також створення індивідуальної траєкторії навчання (а саме, передбачено можливість проходження практики за власним графіком і за місцем проживання, щодо науково-дослідної практики, її іноземні студенти проходять дистанційно).

В університеті діє положення про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf). Для підтвердження даного факту, експертам було надано довідки про участь у семестровому студентському обміні студентів факультету, проте, студенти, які навчаються на ОП “Логопедія і реабілітологія” участі в міжнародному обміні не брали.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

- Науковий доробок викладачів кафедри спеціальної педагогіки та кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології містить фахові наукові статті, колективні монографії, навчальні посібники тощо.
- Студенти удосконалюють фахові компетентності та займаються науково-дослідною роботою шляхом участі в наукових гуртках, студентських наукових товариствах, конференціях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Експерти відмічають, що студенти частково обізнані з можливостями внесення пропозицій щодо форм та методів навчання. На думку членів експертної групи, потребує розширення тематика наукових досліджень з проблем реабілітології та педагогіки вищої освіти. Так як тематика наукових досліджень здобувачів вищої освіти ОП “Логопедія і реабілітологія” в основному орієнтована на проблемах логопедії.

Рекомендації:

- 1) Удосконалити механізм внесення пропозицій щодо форм та методів навчання здобувачами вищої освіти.
- 2) Розширити тематику наукових досліджень з реабілітології та педагогіки вищої освіти й удосконалити вимоги щодо написання та оформлення наукових досліджень здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному Критерію 4. Окреслені зауваження носять рекомендаційний характер, усунення яких посприє удосконаленню освітнього процесу за акредитованою програмою.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Контрольні заходи та критерії оцінювання в ХНПУ ім. Г. С. Сковороди є прозорими та зрозумілими й забезпечується низкою нормативно-правовими документами, які розміщені у відкритому доступі на веб-сайті університету, зокрема: Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_ospvintiy_protsees_HNPU_2016.pdf), Положення про екзаменаційну комісію Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/05_Polozhennya_pro_ekzamenatsiynu_komisiyu.pdf). Під час експертизи встановлено факт обізнаності студентів з критеріями оцінювання програмних результатів навчання, формами контролю та особливостями проведення поточного і підсумкового контролю. За результатами зустрічі із здобувачами освіти, експертами було з'ясовано, що ознайомитись із формами контролю й критеріями оцінювання студенти можуть завдяки відкритому доступу до силабусів навчальних дисциплін спеціальності 016 Спеціальна освіта (освітня програма “Логопедія і реабілітологія”)(<http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-zi-specialnosti-016-specialna-osvita-op-logopediya-i-reabilitologiya-riven-vyshcheyi-osvity>). Окрім цього, зі слів викладачів та студентів критерії оцінювання повідомляються на першому занятті дисциплін та за необхідності розміщуються в групі соціальної мережі Telegram.

Вказана інформація в звіті про самооцінювання, стосовно порядку складання студентами екзаменаційної сесії (зокрема заліків та іспитів) підтверджується науково-педагогічними працівниками, студентами спеціальності 016 Спеціальна освіта та представниками студентського самоврядування. Відтак, студенти підтвердили факт складання іспиту в присутності двох екзаменаторів та представника із студентського самоврядування та запевнили в об'єктивності оцінювання екзаменаторами. До того ж, магістри підтвердили факт проведення ректорських контрольних робіт кожного семестру. Зі слів декана факультету, така форма контролю є доцільною (згідно автономії університету), адже дозволяє визначити рівень успішності студентів (Положення про проведення ректорських контрольних замірів знань студентів (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/09_Polozhennya_pro_rektorskyy_kontrolnyy_zamir_znan.pdf)). Аналіз ректорських контрольних замірів знань здобувачів вищої освіти за 1 семестр 2019/2020 навчального року розміщений у відкритому доступі на офіційному сайті ХНПУ ім. Г. С. Сковороди (http://smc.hnpu.edu.ua/files/prezent_rektorski_roboty.pdf)

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти спеціальності відсутній, тому, згідно ОП реалізуються схема контролю успішності здобувачів (поточний, семестровий, підсумковий) відповідно до вимог НРК для відповідного кваліфікаційного рівня (<https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>).

Аналізуючи навчальний план було з'ясовано, що кожного семестру студенти складають 5 іспитів на 3 заліки, що на нашу думку є нормою для здобувачів 2 наукового рівня - магістр.

В звіті про самооцінювання прописано, що *“державна атестація передбачає складання державних екзаменів з дисциплін професійної підготовки (кваліфікаційного іспиту з перевірки додаткових компетенцій та єдиного кваліфікаційного іспиту: з педагогіки вищої школи, психології за професійним спрямуванням та кваліфікаційного іспиту з логопедії а також захист-презентацію результатів наукового дослідження магістра...)”*. Звертає на себе увагу той факт, що замість магістерської роботи студенти працюють над написанням наукової доповіді (результатів наукового дослідження), що регламентовано положенням про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня "бакалавр" і "магістр" (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/15_Polozhennya_pro_organizatsiyu_atestatsii.pdf). У вільному доступі розміщено методичні рекомендації до виконання індивідуального наукового дослідження магістра

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_spets_pedagog/Metodichni%20rekomentacziyi%20do%20vikonannya%20individualnogo%20naukovogo%20doslidzhennya%20magistra%20ta%20jogo%20zakhistu-prezentacziyi.pdf)

відповідно до яких, розмір доповіді має бути 30-35 сторінок, на нашу думку цього замало для 2 наукового рівня - магістр. Експертами рекомендовано переглянути розмір наукової роботи, що складає дослідницький (науковий) компонент освітньої програми, адже відповідно до ст. 5 Закону України про вищу освіту (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#n77>), обсяг наукового компоненту має займати не менше 30 відсотків.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила забезпечення об'єктивності екзаменаторів та порядок ліквідації академічної заборгованості прописані в Положенні про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protsets_HNPU_2016.pdf), положенням про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня "бакалавр" і "магістр" (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/15_Polozhennya_pro_organizatsiyu_atestatsii.pdf). Оприлюднені документи повною мірою висвітлюють правила, що забезпечують об'єктивність екзаменаторів.

Під час інтерв'ювання було з'ясовано, що випадків виникнення конфліктних ситуацій з причини оскарження результатів контрольних заходів не було. Випадків повторного проходження курсів дисциплін не було. Натомість варто зазначити, що механізм звернення здобувача в разі виникнення конфлікту інтересів повністю не відпрацьований. Окремі

здобувачі (заочної форми) не змогли чітко пояснити, яким чином вони можуть оскаржити результати оцінювання в разі незгоди з ними.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

В ХНПУ ім. Г. С. Сковороди діє положення про академічну доброчесність в ХНПУ імені Г.С.Сковороди (<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/buhgalteria/polozhennya.pdf>) та розроблена антикорупційна програма на 2019-2020 рр. (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/antikorupciyna%20programa2019.pdf). В технологічному контексті забезпечення академічної доброчесності відбувається Інститутом інформатизації освіти за допомогою сертифікованої програмно-технічної системи «UNICHEK» (<http://nauka.hnpu.edu.ua/%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82-2/>).

Зі слів студентів перевірка текстів здійснюється надсиланням роботи на поштову скриньку, а результати перевірки надсилаються на поштовий адрес відправника (кількість відправлення наукової роботи на перевірку не є обмеженою). На зустрічах з науково-педагогічними працівниками, студентами та студентським самоврядуванням експертами помічено розбіжності в % унікальності академічного тексту між заявленими учасниками освітнього процесу. Відтак, представники студентського самоврядування зазначають, що унікальність тексту має складати не менше 65%, студенти спеціальності 016 Спеціальна освіта (ОП Логопедія і реабілітологія) - 94%, НПП вказують на 85%, чим викликали сумнів експертів щодо обізнаності студентів з орієнтованою шкалою ступеня унікальності роботи. Для підтвердження факту перевірки НПП наукових доповідей студентів на унікальність, експертам був наданий документ, де зазначено регалії здобувачів з поміткою “плагіату не виявлено”.

В результаті інтерв'ювання експертна комісія пересвідчилася, що університет активно популяризує академічну доброчесність та здійснює профілактичні заходи у вигляді профілактичних бесід та можливості проміжних перевірок студентських напрацювань. Натомість, необхідно удосконалити систему ознайомлення студентів з результатами перевірки робіт на унікальність, зокрема ознайомити студентів зі шкалою ступеня унікальності роботи та надавати вичерпну інформацію щодо результатів перевірки студентських робіт.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Критерії оцінювання результатів академічної успішності чітко прописані в силабусах навчальних дисциплін й оприлюднюються у відкритому доступі (<http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-zi-specialnosti-016-specialna-osvita-op-logopediya-i-reabilitologiya-riven-vyshchoyi-osvity>). В університеті достатньо положень, які регламентують процедуру оцінювання результатів навчання. Під час зустрічі здобувачі освіти підтвердили той факт, що вони дійсно ознайомлені з формами контролю та критеріями оцінювання кожної дисципліни й знають порядок складання іспитів та заліків.

В університеті наявне діюче положення про академічну доброчесність в ХНПУ імені Г.С.Сковороди (<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/buhgalteria/polozhennya.pdf>). Фактів порушення Кодексу академічної доброчесності університетської спільноти не було.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Здобувачі освіти, зокрема заочної форми навчання частково ознайомлені з механізмом оскарження результатів оцінювання, що вимагає проведення заходів для повідомлення процедури оскарження результатів навчання.

При перевірці роботи на унікальність, студентам не вказується % унікальності їхньої роботи. Зі слів студентів: “в листі вказується лише факт відповідності: плагіат виявлено/плагіат не виявлено”.

Рекомендації:

- 1) Систематично ознайомлювати здобувачів з процедурою оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження.
- 2) Удосконалити результати перевірки студентських робіт на унікальність, ознайомити здобувачів освіти зі шкалою ступеня унікальності роботи.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Недоліки незначні й не вимагають багато часу на усунення.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

З відомостей про самооцінювання освітньої програми, що акредитується, експертам не вдалося ознайомитись з академічною та професійною кваліфікацією викладачів через відсутність надання *Таблиці 2. Зведена інформація про викладачів*. Інформацію було отримано в процесі роботи з документами підготовленими кафедрою спеціальної педагогіки та кафедрою здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології.

За результатом аналізу відомостей про якісний склад групи забезпечення освітньої програми “Логопедія і реабілітологія” спеціальності 016 Спеціальної освіти з'ясовано, що НПП мають високий рівень академічної та професійної кваліфікації, що постійно підвищується, в тому числі і на закордонних стажуваннях (про що свідчать надані сертифікати).

Варто відмітити й той факт, що до аудиторних занять залучаються професіонали-практики та роботодавці за рахунок зовнішнього сумісництва, що на думку експертів є хорошою можливістю вдосконалювати практичну складову ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура конкурсного добору викладачів регламентується “Положенням про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників та порядок проведення конкурсного відбору науково-педагогічних працівників” (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol_pro_obran_na_posadu.pdf). НПП ознайомлені з механізмом конкурсного добору та під час зустрічі пояснили кожний етап процедури.

Натомість, в звіті самооцінювання зазначено: “*для підтвердження рівня професійної кваліфікації викладачу пропонується провести відкриту лекцію або практичне (лабораторне) заняття...*”, даний факт присутні на зустрічі НПП не відмітили. На запитання експертів стосовно останньої процедури конкурсного відбору, науково-педагогічні працівники назвали заміщення посади завідувача кафедри, де була подана лише 1 кандидатура. Ознайомившись із протоколами засідання кафедри спеціальної педагогіки, зокрема протоколом №3 від 18.10.2019 на якому розглядалося питання щодо рекомендації на посаду завідувача кафедри, були відсутні бюлетені голосування у зв'язку з положенням про конкурсний відбір в університеті.

Інформація щодо наявності вакансій розміщується у відкритому доступі на веб-сайті (<http://hnpu.edu.ua/uk/vakansiyi-hnpu-imeni-gs-skovorody>), тому вказуємо на факт прозорості та відкритості.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз експертних даних підтверджує, що роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу завдяки роботі за зовнішнім сумісництвом. Зі слів гаранта освітньої програми та роботодавців, між сторонами укладено договори про співпрацю, натомість експертній групі угоди про співпрацю не були надані для перегляду за попереднім запитом (*пункт 33 “Пропозиції щодо переліку документів для вивчення”*). Незрозумілою є ситуація, коли під час зустрічі з роботодавцями, працівник кафедри І. В. Гордієнко завітала на зустріч з роботодавцями мотивуючи це тим, що вона являється роботодавцем. Однак як з'ясувалося на початку зустрічі, її основне місце роботи - ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, тобто виступає зацікавленою стороною. Експертами було це вчасно з'ясовано, тому до участі в обговоренні викладач не задіявалась, що не вплинуло на результати зустрічі. Гарант із даною ситуацією був ознайомлений під час розмови з експертами на резервній зустрічі. Під час зустрічі з роботодавцями, експертами засвідчено й той факт, що роботодавці (які не працюють за зовнішнім сумісництвом) не залучаються до перегляду та оновлення ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Професіонали-практики залучені до аудиторних занять за наявністю педагогічного навантаження (за зовнішнім сумісництвом). Відповідно, практики входять до складу кафедри. Разом з тим, професіонали-практики, експерти галузі та роботодавці залучаються до організації та проведення науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів-практикумів та сприяють працевлаштуванню випускників. Доказами постійної співпраці в даному форматі є ведення сторінки в Facebook (<https://www.facebook.com/groups/kaf222b/>), де розміщується фотозвіт проведених заходів. Таким чином, зі слів присутніх на зустрічі роботодавців, співпраця в позааудиторній роботі є достатньо інформативною. Зі слів проректора з наукової роботи, студентів та НПП наукові та профорієнтаційні заходи проводяться на регулярній основі (“Студент на один день”, “Ніч науки” тощо), натомість в самоаналізі зазначено: *“Разом з вчителями шкіл та експертами галузі на факультеті проводяться відкриті дні «Студент на один день»”,* проте документального підтвердження залучення вчителів шкіл та експертів галузі до вказаного заходу експерти не отримали.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Наведені дані у самозвіті щодо впровадження власних програм підвищення кваліфікації фахівців були підтверджені під час зустрічі з НПП та огляду документації. За результатами аналізу наданої документації констатуємо факт, що викладачі кафедри проходять курси підвищення кваліфікації/стажувань в Україні (Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, Бердянський державний педагогічний університет, Інститут спеціальної педагогіки НАПН України) та Польщі (Університет суспільних наук (UNS), м.

Лодзь, Вища лінгвістична школа, м. Ченстохов) та мають розроблений графік стажувань (для підтвердження було надано графік, довідки про проходження стажування, сертифікати, посвідчення). Проходження викладачами стажування корелюється “Положенням про організацію стажування науково-педагогічних працівників” (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro_organiz_stajyvann_nauk_ped_pratzivn.pdf).

Під час зустрічі з НПП було з’ясовано, що доцент кафедри здоров’я людини, реабілітології і спеціальної психології доктор педагогічних наук О. С. Казачінер співпрацює з Українським освітнім онлайн-порталом для вчителів «На Урок» <https://naurok.com.ua/> та є автором вебінарів на цій платформі https://www.youtube.com/watch?v=Nti89q_Y5XI.

На регулярній основі в університеті відбувається моніторинг якості професійної підготовки НПП, зокрема в університеті проводиться опитування здобувачів освіти щодо професіоналізму викладачів - “Викладач очима студентів”. З моніторингом та результатами анкетування можна ознайомитись перейшовши за посиланням <http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>, проте інформація щодо опитування студентів, які навчаються на освітній програмі що акредитується на даний час оновлюється. Студенти та викладачі добре ознайомлені із механізмом проведення анкетування та зуміли пояснити етапи збирання, узагальнення інформації та формулювання висновків за результатами моніторингового дослідження.

Варто зазначити, що всі викладачів кафедр беруть участь в різних наукових заходах: конференціях, майстер-класах, тренінгах, семінарах тощо. Таким чином, можна засвідчити реальну динаміку професійного зростання науково-педагогічних працівників, які забезпечують ОП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

Стимулювання розвитку викладацької майстерності регламентує Положення про визначення рейтингу кафедр Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/18_Polozhennya_pro_reytyng_kafedr.pdf), Положення про нагородження медаллю "Г.С. Сковорода" (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/26_Polozhennya_pro_nagorodzhennya_medallu_GS_Skovoroda.pdf).

Ректор університету та проректор з наукової роботи під час зустрічі ознайомили експертів з методами заохочення й стимулювання викладацької майстерності. Так, найвищою нагородою є отримання медалі “Г. С. Сковорода” та посвідчення встановленого зразка. В самоаналізі зазначено наступне: “За досягнення у роботі в університеті використовують наступні заохочення: подяка, видача премії, нагородження цінним подарунком, нагородження грамотою або почесною грамотою”. Окрім цього, викладачі беруть участь в конкурсах “Найкращий науковець (фахівець) року” та “Людина року” де здобувши перемогу в номінаціях отримують винагороди. Дана інформація підтверджується керівництвом університету та науково-педагогічними працівниками.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

НПП ознайомлені з процедурою конкурсного відбору та знають особливості врегулювання питання добору кадрів. Всі працівники кафедр, які забезпечують освітній процес за ОП “Логопедія і реабілітологія” відповідають академічній та професійній кваліфікації. Професіонали-практики залучаються до аудиторних занять шляхом наявності педагогічного навантаження (за зовнішнім сумісництвом). Підвищення кваліфікації систематичне та різноманітне за географією, в тому числі закордонне. Університет стимулює розвиток викладацької майстерності та постійно проводять моніторинг професіоналізму працівників, результати якого є у вільному доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Експерти галузі та роботодавці залучаються лише в позааудиторній роботі. Під час бесіди з роботодавцями з'ясовано, що вони залучаються до практичної підготовки в рамках ОП (під час проходження студентами практики), проте немає фактів, що доводять залучення роботодавців до проведення аудиторних занять.

Рекомендації:

- 1) Удосконалити процедуру залучення експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Загалом відповідає визначеному критерію. Недоліки є такими, що потребують невеликої кількості часу для виправлення та суттєво не впливають на успішну реалізацію освітньої програми.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

В самоаналізі зазначено, що ХНПУ ім. Г. С. Сковороди на належному рівні забезпечений навчальними корпусами, спорткомплексом, гуртожитками, їдальнями. Під час візиту, експерти дійсно переконалися, що аудиторії оснащені обладнанням та навчально-методичними матеріалами, в тому числі мультимедійними дошками, проекторами, засобами навчання відповідно до спеціалізації (масажними столами, балансирами, “дощиком”, килимками для занять, ігровими засобами розвитку мовлення). Сучасно оснащені і комп'ютерні аудиторії, де окрім комп'ютерної техніки студенти мають доступ до друку на 3Д принтері, здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами (слабозорі) забезпечуються клавіатурою зі шрифтом Брайля.

Експертам не було продемонстровано вказані в самоаналізі спортивні зали, стадіони, спортивні майданчики, пояснюючи це тим, що вони знаходяться в сусідньому корпусі. Зі слів гаранта ОП та студентів, гуртожитки знаходяться неподалік від навчального корпусу і повністю задовольняють потребу у проживанні студентів.

Оскільки університет діє прозоро, тому з більшістю інформації щодо матеріально-технічного та фінансового забезпечення університету експерти ознайомились на веб-сайті, зокрема: фінансові ресурси університету (<http://hnpu.edu.ua/uk/informaciya-pro-finansovu-diyalnist>), загальна інформація щодо гуртожитків (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/studmitechko-stud-gurtozhytky>), умови проживання в гуртожитку №3 (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/gurtozhytok-no-3-hnpu-imeni-gs-skovorody>), умови проживання в гуртожитку №4 (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/gurtozhytok-no-4-hnpu-imeni-gs-skovorody>), умови проживання в гуртожитку №5 (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/gurtozhytok-no-5-hnpu-imeni-gs-skovorody>), положення про гуртожиток університету (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/polozhennya%20pro%20gurtozhitok.pdf) здійснення фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Sport_klub/Zvit_sport_18_19.pdf), он-лайн доступ до бібліотеки (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>), Аналіз огляду аудиторного забезпечення освітньої програми та відкритого доступу через мережу Інтернет, дозволяє дійти висновку, що матеріально-технічна база, навчально-методичне забезпечення продемонстроване під час візиту експертів, достатньою мірою здатне забезпечувати високий рівень професійної підготовки за ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Для реалізації освітнього процесу ХНПУ ім. Г. С. Сковороди створює всі умови задля задоволення освітніх потреб на безоплатній основі, зокрема: студенти й НПП мають доступ до всіх ресурсів бібліотеки (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>), мають можливість безкоштовно перевірити роботу на унікальність (<http://nauka.hnpu.edu.ua/%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82-2/>), мають доступ до інформації про бази проходження практики, про що свідчать результати зустрічей з ректором університету, гарантом ОП, здобувачами освіти, представниками студентського самоврядування. Під час огляду навчально-методичного забезпечення, спілкування із лаборантами закріпленими до навчальних кабінетів інформацію щодо вільного та безоплатного доступу до інфраструктури та інформаційних ресурсів було підтверджено. Отже, для реалізації освітнього процесу університет створює всі умови для задоволення освітніх потреб на безоплатній основі.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Безпекою освітнього середовища опікується відділ безпеки безпеки життєдіяльності (в самоаналізі зазначено відділ життєдіяльності) <http://hnpu.edu.ua/uk/division/viddil-ohorony-praci> та експлуатаційно-технічний відділ (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/ekspluataciyno-tehnicznyy-viddil>). Під час огляду освітнього середовища, експерти переконалися у його безпечності (достатня кількість виходів для евакуації в разі надзвичайних ситуацій та в простому доступі розміщені схеми-евакуації, наявність протипожежних засобів). Студенти та НПП мають безоплатний доступ до медичного обслуговування в університеті (за необхідністю). Зі слів студентів, кураторами груп проводиться постійна робота по пропаганді здорового способу життя й організуються спортивні заходи. На окрему увагу заслуговує відділ психологічної служби, який забезпечує психологічну підтримку всім працівникам університету, здобувачам освіти з різних питань (в тому числі особистих). Проте, на запитання щодо останнього візиту зі студентами, які навчаються на ОП, що проходить акредитацію, психолог відповіла невпевнено. Зі слів психолога, вона працює над вирішенням таких психологічних проблем як згуртованість колективу, формування стресостійкості, профілактики булінгу.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Задля освітньої підтримки здобувачів освіти на регулярній основі здійснюється моніторингове дослідження щодо визначення якості освіти; проводиться щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти та педагогічних працівників ("Викладач очима студентів"), результати яких обговорюються на засіданнях кафедр; для контрольних замірів знань студентів проводяться ректорські контрольні роботи (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/analiz-rektorskykh-kontrolnykh-robot-2019-2020>). Інформацію підтверджено НПП та студентами. Організаційною підтримкою здобувачів займаються куратор з виховної роботи, куратори академічних груп та студентське самоврядування. Зі слів студентів, проблем з

організаційною підтримкою немає, адже з будь-яким питанням можна звернутися до куратора чи представників студради.

Для інформаційної підтримки студентів, НПП, абітурієнтів створено сайт ЗВО (<http://hnpu.edu.ua/uk>) за допомогою якого, всі учасники освітнього процесу мають можливість ознайомитись із загальною інформацією про заклад, його структурою, діяльністю, новинами й запланованими заходами та ін. Відкритість такої інформації забезпечується інститутом інформатизації освіти. Окрім офіційного сайту, наявна група в соціальній мережі Facebook в якій розміщуються новини, анонс заходів, що плануються або проводяться кафедрою спеціальної педагогіки та кафедрою здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології (<https://www.facebook.com/groups/kaf222b/?ref=share>). Аналіз останніх публікацій дає можливість зробити висновок, що група працює на постійній основі та вміщує актуальні питання.

Консультативну підтримку забезпечує психологічна служба університету та куратори академічних груп. Студенти стверджують, що викладачі є відкритими до спілкування, тому за консультацією вони можуть звернутися до будь-якого учасника освітнього процесу.

Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що соціальною підтримкою студентів та НПП займається профком.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час бесіди з деканом природничого факультету Т.Ю.Маркіною, було обговорено питання щодо наявності умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами, адже кафедри розміщені в будівлі де не працюють ліфти, а сходи, не обладнані для пересування осіб на інвалідних візках. Проте варто вказати й той факт, що вхідні сходи (знаходяться біля навчальної аудиторії ЛФК) обладнані пандусом. Зі слів декана факультету, серед здобувачів ОП "Логопедія і реабілітологія" немає осіб з особливими освітніми потребами.

Для здобувачів з особливими освітніми потребами аудиторні заняття відбуваються на 1 поверсі навчального корпусу, а системи комплексного супроводу навчання забезпечується загальноуніверситетським навчально-методичним інклюзивним центром (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr>).

Кожний навчальний корпус має відповідальну особу за забезпечення супроводу (надання допомоги) осіб з особливими освітніми потребами (<http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-suprovodu-osib-z-osobovymy-osvitnimy-potrebamy>)

Окрім цього особи з особливими освітніми потребами мають належну нормативно-правову підтримку університету: Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol_pro_osib_osospotr_09_18.pdf),

Наказ "Про порядок супроводу " (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ХНПУ

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/nakaz_85-od.pdf), Наказ стосовно

людей з інвалідністю в ХНПУ імені Г.С. Сковороди

(<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/invalidnakazy.pdf>), План заходів спрямованих на реалізацію Указу Президента України №401/2017

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/plan_zahody_malomob.pdf).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедуру вирішення конфліктних ситуацій регулюють такі нормативно-правові документи, як: Антикорупційна програма університету (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/antikorupciyna%20programa2019.pdf), Гендерний центр (<http://hnpu.edu.ua/division/gendernyy-centr>), Положення про академічну доброчесність в ХНПУ імені Г.С.Сковороди (<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/buhgalteria/polozhennya.pdf>). Представники студентського самоврядування відзначили той факт, що на факультеті проводиться анонімне опитування щодо виявлення ситуацій корупції, дискримінації тощо. Зі слів студентів, вище вказаних фактів виявлено не було. Окрім цього, як зазначають здобувачі вищої освіти, на сайті університету розміщується електронна скринька, на яку можна надіслати скарги та пропозиції. Проте, здебільшого анонімні листи не беруться до уваги серйозно (записано зі слів представників студентського самоврядування). На зустрічі із здобувачами вищої освіти, студенти не змогли розкрити механізм врегулювання конфліктів пояснюючи це тим, що не виникало такої необхідності. Однак було вказано, що у будь-яких ситуаціях, можна звернутися до куратора академічної групи, викладачів кафедр, психологічної служби.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

- Матеріально-технічна база забезпечує формування комфортного академічного середовища та є достатньою для досягнення цілей та завдань ОП “Логопедія та реабілітологія”.
- Діюча багатокомпонентна освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

У зв'язку з відсутністю вільного переміщення між поверхами навчального корпусу осіб з особливими освітніми потребами виникає необхідність посилення матеріально-технічної бази для реалізації права на освіту особам з особливими потребами.

Студенти частково ознайомлені з механізмом врегулювання конфліктних ситуацій.

Рекомендації:

- 1) Провести зі студентами просвітницькі заходи для ознайомлення з механізмом врегулювання конфліктних ситуацій

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони, експертна група дійшла висновку, що ОП “Логопедія і реабілітологія” галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта загалом відповідають в контексті Критерію 7 **рівню В.**

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група ознайомила з документацією закладу вищої освіти і дійшла таких висновків: порядок розроблення, затвердження, внесення змін до освітньої програми визначається Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<http://smc.hnpu.edu.ua/normatyvna-baza/polozhennya-hnpu>), тобто розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно із визначеною загальноінституційною політикою.

Так, в освітню програму внесено зміни щодо кількості кредитів практики, дана процедура регламентована Положенням про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/Pologiniaaa.pdf> (стор. 31 звіт про самооцінювання), обговорюється на раді природничого факультету (протокол №8), затверджена вченою радою (протокол №3). Чергове обговорення освітньої програми проводилося на засіданнях науково-методичної комісії факультету (протокол №7).

Зазначена інформація у звіті щодо змін, внесених в освітню програму, була підтверджена під час зустрічі з гарантом освітньої програми, однак при опрацюванні навчального плану заявленої спеціальності виявлено розбіжності в кількості кредитів практичної підготовки - в навчальному плані (практична підготовка: логопедична практика в загальноосвітніх і спеціальних закладах – 7,5 кредити, науково-педагогічна практика у закладах вищої освіти – 7,5 кредити, науково-дослідна практика – 7,5 кредити) та освітній програмі (логопедична практика в загальноосвітніх і спеціальних закладах – 7,5 кредити, науково-педагогічна практика у закладах вищої освіти – 6 кредитів, науково-дослідна практика – 6 кредитів). Гарант освітньої програми посилається на технічну помилку, інформацію взято до уваги.

Експертами надано рекомендації щодо оформлення освітньої програми відповідно до листа МОН України від 01.012.2016 №600 (зі змінами від 21.12.2017 №1648) (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та представників студентського самоврядування з'ясували позицію опитаних щодо їх залучення до процесу періодичного перегляду освітньої програми. Присутні члени студентського самоврядування природничого факультету поділилися думкою про відсутність потреби у внесенні змін у ОП, так як наразі їхні освітні потреби задоволені.

На думку експертів, НПП акредитованої спеціальності необхідно ввести в практику досвід систематичного залучення здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до обговорення та перегляду ОП.

Присутні на зустрічі представники студентського самоврядування природничого факультету пояснили механізм залучення студентів до процедури забезпечення якості та перегляду освітньої програми, але конкретних прикладів навести не змогли.

Таким чином, експертна група рекомендує активізувати механізм залучення здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до процесу періодичного перегляду освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

У ході опрацювання відомостей про самооцінювання експертною групою було встановлено, що роботодавці є партнерами закладу вищої освіти в системі внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Однак, під час зустрічі з роботодавцями, експертна група відмітила, що запошені роботодавці не в повній мірі ознайомлені з процесом періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості освіти як партнери. Так, Краснощок О. В., частково зупинилася на особливостях впровадження ОП, проте чітко обґрунтувала важливість такої співпраці з метою реалізації завдань ОП.. Експерти заслухали думки роботодавців щодо важливості проведених засідань круглих столів та обговорень в ході даних засідань актуальних питань спеціальності 016 Спеціальна освіта.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Оскільки освітня програма «Логопедія і реабілітологія» акредитується вперше, то інформація щодо кар'єрного розвитку студентів наразі відсутня. Однак, експертна група під час зустрічі із завідувачем відділу профорієнтації і роботи з випускниками Родченко Т.А. ознайомила зі звітом про попередній розподіл здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо працевлаштування. Експерти ознайомилися з порядком надання одноразової адресної грошової допомоги випускникам ЗВО <http://hnpu.edu.ua/uk/news/otrymannya-groshovoyi-odnorazovoyi-dopomogy>.. Завідувач відділу профорієнтації і роботи з випускниками підтвердила інформацію щодо виконання даних виплат в розмірі 5 мінімальних прожиткових рівнів.

Також при опитуванні було виявлено, що одним із завдань Центру соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню є збирання відповідної інформації

Таким чином, в закладі вищої освіти в цілому і на кафедрах спеціальної педагогіки та здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології, зокрема, створено умови для кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У ході спілкування з адміністративним персоналом закладу вищої освіти, експертами було виявлено, що відділ моніторингу щорічно проводить анкетування щодо визначення рівня якості освіти. Результати обговорюються на засіданні Виконавчої ради (Ради з якості), що регламентовано Програмою проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю на 2019/2020 навчальний рік (<http://hnpu.edu.ua/uk/nomatyvna-dokumentaciya-universytetu>). Інформація підтверджена проректором з наукової роботи Ю. Д. Бойчуком.

Таким чином, експертна група робить висновок, що внутрішня система забезпечення якості передбачає процедуру впровадження рекомендацій, щодо створення та реалізації освітньої програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Беручи до уваги, що освітня програма “Логопедія і реабілітологія” акредитується вперше, зауважень та пропозицій не отримано.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами зустрічей із стейкхолдерами, науково-педагогічними працівниками, співробітниками інших підрозділів закладу вищої освіти, встановлено існування культури якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за ОП, що акредитується.

Зустріч з адміністративним персоналом підтвердила інформацію щодо регламентування внутрішнього забезпечення якості освіти, яка представлена у звіті про самооцінювання (стор. 35 звіту про самооцінювання).

Тим самим, експертна група підтверджує, що в закладі вищої освіти сформована культура якості на належному рівні. Однак, варто зауважити на доцільність підвищення активності залучення студентської спільноти другого (магістерського) рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта та роботодавців. Ця рекомендація впливає із проведених зустрічей зі стейкхолдерами.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Експертна група сильними сторонами вважає наступні фактори:

1. Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми відбувається згідно із визначеною загальноінституційною політикою.
2. Існує практика збору та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників.
3. Запроваджується опитування учасників освітнього процесу з питань удосконалення якості освіти.
4. Представлена культура якості, що сприяє розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за освітньою, що акредитується.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

1. Анкетування здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня з визначенням перспектив та напрямів коригування, на думку експертної групи слід проводити на регулярній основі.

Рекомендації:

- 1) Налагодити систему інформування стейкхолдерів про особливості реалізації освітньої програми “Логопедія та реабілітологія”.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

Зважаючи на сильні сторони й позитивні практики, а також виходячи із розуміння закладу вищої освіти важливості внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, експертна група дійшла висновку, що освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають **рівню В** за визначеним критерієм з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час ознайомлення експертами зі вмістом веб-сайту університету, було відмічено, що всі оприлюднені нормативно-правові акти на веб-сайті дають можливість здобувачам вищої освіти отримати необхідну інформацію. <http://hnpu.edu.ua/uk>

В ході зустрічі зі здобувачами ВО експертами було з'ясовано, що учасники освітнього процесу ознайомлені зі своїми правами та обов'язками. Також свою проінформованість засвідчили і науково-педагогічні працівники кафедр, які були присутні на зустрічі. Загалом інформацію опитані отримують із офіційного веб-сайту університету. Однак, експертна група відмічає той факт, що не всі посилання відкриваються. Освітній гарант пояснив, що це є тимчасовим явищем, у зв'язку з технічними причинами. З боку опитаних учасників, нарікань не було. Шляхом ознайомлення із наповненістю сайтів безпосередньо самих випускових кафедр, було засвідчено експертами той факт, що структурованість та наповненість контентом потребує доопрацювання.

Щодо заявленого порядку супроводу осіб з ООП (стор. 36 Звіту про самооцінювання) за словами освітнього гаранта ще не було реалізовано по причині відсутності на акредитованій спеціальності даних категорій осіб.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура оприлюднення ОП та внесення змін до проекту програми налагоджена та відбувається у заявлені строки. Пропозиції можна внести зареєструвавшись на сайті, сторінці в ФБ (посилання), що було підтверджено здобувачами ВО, адміністративним персоналом під час зустрічей. Щодо своєчасного оприлюднення інформації на офіційному веб-сайті кафедр спеціальної педагогіки та здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології про освітню програму для відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів), то експерти відмітили, що інформація подається в недостатньому обсязі. Однак, під час зустрічі з роботодавцями, члени експертної групи з'ясували, що уточнюючу інформацію вони отримують шляхом безпосереднього спілкування, при зустрічах, на засіданнях круглих столів. Висловлені думки роботодавців, зі слів завідувача кафедри спеціальної педагогіки, були обговорені на засіданні кафедри та враховані у змісті практичної підготовки.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Інформація своєчасно оприлюднюється на офіційному веб-сайті, заходи про реалізацію ОП відображаються на сторінці ФБ та інших соціальних мережах, користувачами яких є самі здобувачі ВО. На веб-сторінці кафедри спеціальної педагогіки оприлюднено силабуси <http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-specialnoyi-pedagogiky>. Кафедра здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології <http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-zdorovya-lyudini-ta-korekciynoyi-osviti#>, за словами в.о. завідувача кафедри, завершує роботу над укомплектуванням силабусів. Проте, на веб-сторінці природничого факультету <http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-pryrodnychy-fakultet>, експерти ознайомилися із силабусами акредитованої спеціальності. Слід відмітити, що НПП передають необхідну інформацію в електронному вигляді щодо питань реалізації змісту ОП. На зустрічі зі здобувачами ВО денної та заочної форми навчання, дана інформація була підтверджена експертами.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Експертна група відмічає, що ЗВО визначає чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, які є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

На думку експертів, доступ до інформації щодо діяльності окремих структурних підрозділів на офіційному веб-сайті необхідно удосконалити. Вміст сайтів кафедр, які забезпечують реалізацію освітньої програми “Логопедія та реабілітологія”, слід інформаційно доповнити статичними та динамічними матеріалами.

Рекомендації:

- 1) Завершити роботу над розробкою та перекладом веб-сайту.
- 2) Кафедрам, які забезпечують освітній процес для здобувачів другого (магістерського) рівня акредитованої спеціальності переглянути наповненість сайту та його структурованість.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони й позитивні практики, експертна група дійшла висновку, що ОП “Логопедія і реабілітологія” галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта загалом відповідають в контексті Критерію 9 **рівню В**. Недоліки є несуттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

Рівень відповідності Критерію 10:

В и б е р и т е э л е м е н т .

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	-----

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми,

До звіту додається:

- дорадчий висновок представника роботодавців
- окремі думки членів експертної групи
- програма відвідування ЗВО
- інші документи М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис) (ПБ)

Члени експертної групи (електронні підписи) (ПБ)

(ПБ)